

PO SVETU

Predsedniške volitve v Nemčiji. Hindenburg poleg dr. Marksa — predsedniški kandidat. Proti dr. Marksu, kandidatu republikanskih strank, ki so se združile, so postavile desničarske monarhistične stranke za predsedniškega kandidata bivšega generala nemške vojske — Hindenburga. To je po vsem svetu povzročilo veliko iznenadenje. Zlasti so razburjeni Francozi, ki vidijo v Hindenburgu veliko nevarnost za svetovni mir in ga imenujejo namestnika cesarja Viljema. Hindenburg je res velik prijatelj odstavljene cesarja Viljema in mu je tudi ta svetoval, naj sprejme kandidaturu, ki se je sprva branil. V resnici se bo 26. aprila bil vroč boj med republikanci, ki so zadnjič dobili 13 milijonov glasov in monarhisti, ki so jih dobili 11 milijonov. Odločilni znajo postati glasovi komunistov in onih volivcev, ki se zadnjič niso udeležili volitev.

Volitve v Belgiji. Pri volitvah v Belgiji, ki so se vršile v nedeljo 5. t. m. je bilo izvoljenih 78 katoliških poslancev, 77 socialistov, 24 liberalcev in 6 drugih. Silno so nazadovali liberalci, ki so izgubili 9 mandatov.

Francoska vlada pada. Francoska vlada, ki je bila silno sovražna katoličanom, je morala odstopiti. Ker je vlada brez odobritve parlamenta izdala 2 milijardi frankov v bankovcih, je dobila nezaupnico in je takoj nato odstopila. Opozicija grozi ministrskemu predsedniku Herriotu, da ga bo radi neodobrenih izdatkov postavila pred sodišče.

Laški fašisti odlikovani od — naše vlade. Pašić-Pribičevićeva vlada je odlikovala tržaška prefekta Moncinija in Facinija in več drugih laških uradnikov iz Geriške z redom sv. Save I. in II. reda za zasluge, ki so jih menda pridobili za naš narod. Ne vemo, ali šteje naša vlada preganjanje in zapostavljanje Slovencev in Hrvatov po italijanskih uradih tudi med »zasluge«, za katere odlikuje laške fašiste.

Velike demonstracije na Dunaju in v Gradcu. V torek 7. t. m. so brezposelni, več tisoč po številu, priredili na Dunaju in v Gradcu velike demonstracije. Na Dunaju so se spopadli s policijo, ki je po-tegnila sablje in ranila več oseb. Po nekaterih kavarnah in trgovinah so razbili šipe. Enake demonstracije so se vršile tudi v Celovcu.

Preganjanje veleposestnikov v Rusiji. Ruski sovjetski parlament je sklenil zakon, po katerem se morajo veleposestniki izseliti s svojih posestev. Do 1. februarja t. l. so pregnali 1260 veleposestnikov.

S Turčijo je naša vlada obnovila diplomatske zveze. Za našega poslanika v Carigradu je imenovan dr. Otokar Rybač, ki je bil načelnik naše delegacije pri pogajanjih z Italijo.

Srebrne krone se kupijo

po najvišji ceni. — Ponudbe na upravo »Domoljuba« pod št. »Srebrne krone« 2477.

SIROM · DOMOVINE

IZ LOŽA.
(Naše ceste.)

V Jutrovi Številki s dne 23. marca opisuje neki tukajšnji nergač škandalozno stanje deželnih cest v loškem in cerkniškem okraju, očita joč cestnim odborom brezbrinost, češ, le zavoljo nemarnosti cestne uprave imamo danes ceste slabe. Ni mam navade posluževati se v svrhu opravil kot zasebnik ali javni organ časopisov. Ker pa je v Jutrovem dopisu domnevno ne vsled napačnih informacij, pač pa očitno namenoma iz slobe napisanih več netočnih lažljivih poročil glede dohodkov cestne uprave, sem kot načelnik tukajšnjega cestnega odbora primoran resnici na ljubo odgovoriti in sicer: Ni res, da plačujejo obrabniki cest za oba cestna okraja 180 Din od vagona izpeljanega lesa itd. kot prispevek za obrabo cest. Res pa je, da plačujejo loškemu cestnemu odboru 35 in cerkniškemu 50 Din od vagona. Ni res, da znaša mesečni dohodek loškega cestnega odbora na prispevkih in davčnih dokladah mesečno 100 tisoč Din. Pač pa je res, da je tukajšnji cestni odbor prejel v letu 1924 sledeče dohodke za vzdrževanje cest: na izrednih prispevkih 114.461 Din 75 par na davčnih dokladah, 31.994 Din 95 par na globah (prestopok zoper cestno policijski red), 1825, na najemščini 215 Din. Skupaj 148.496 Din 70 par. Torej vseh dohodkov mesečno nekaj nad 12 tisoč Din. Dokaz temu blagajniški dnevnik in Gradbena direkcija v Ljubljani, katera ima vse račune v evidenci! V tem letu pa cestni odbor niti toliko ni prejel na dohodkih, da bi mogel dosedanje račune za gramoz poravnati, če ne bo najel posojila, kar je itak že lanske leto storil. Dopisun omenja brilantne ceste v tukajšnjem okraju pred vojno, ne upošteva pa, da se je lesni promet po vojni ne le podvojil, temveč potrojil, kar je zopet statistično dokazano. Poleg tega pa je eden glavnih vzrokov, da se naše ceste uničujejo, da vznikajo preobležnje in abnormalno 2—3500 kg nalagajo na voz, dočim so pred vojno kvečjemu 1000 do 1500 kg. Tehnično je dokazano, da naše ceste nikakor ne bomo regulirali, dokler se ne upeljejo široka platišča na kolesa in se ne omeji teža vozov. Res je, da so ceste v loškem še bolj pa v cerkniškem okraju v slabem stanju, ne pa še v najslabšem. Upoštevati je, da so ceste ravnokar odhajala po zmurlihi ter nekako vkipele in je naravno vsled ogromnega prometa težkih tovornih voz razorana; kakor hitro pa se cesta osuši, bo dobila ugodnejše lice.

Pojav cestne mizerije eksistira pa ne le tu, nego po vsej Sloveniji in Hrvaški v še hušji meri nego tu, in je le žudo, da so tukajšnje ceste s tolikim prometom, kakor nikjer v današnjih razmerah, sploh še sposobne za promet, da si v resnici v razpadu, kar pa ne gre na račun nemarnosti cestne uprave. Vzroki razpadanju cest so pevojne razmere, preogromen promet s preteškimi tovornimi vozovi in pomanjkanje denarja za vzdrževanje cest itd. najmanj pa brezbrinost cestnih odborov, kateri se bore s nepremagljivimi težkimi ter je vsaj tukajšnji cestni odbor sporazumno s cerkniškimi storil korake glede dosuge novih virov dohodkov, to je zopetne upostavitve mitnice, istotako glede nastanitve državnega cestnega mostra in si pridružil predlogu podržavljenja ceste Rake-Prešid. Zal je le malo upanja, da bi bili ti predlogi izvedljivi. — Ivan Turk.

D. M. V POLJU.

(Občinsko gospodarstvo.)

Zadnji čas je v našem občinskem odboru zelo veliko viharja. To pa zato, ker je večina je preveč delavna, tako pravijo naši naprednjaki in njih največji rdeči zavosniki. Župan je preveč agilen. Le pogledimo, česa se je vsega že lotil. Preureditev pisarne, ureditev katastra, nakup sveta za šolo in pokopališče, pričetek za elektrifikacijo občine. Vse to da dela več kot preveč. Dalje so bile v tem kratkem času volitve v parlament, ki so dale tudi veliko opravil. Poleg tega še vse tekoče zadeve. Tako župan krivuje vsaj svoj prosti čas v korist občine. Pripomnimo, da je tovarniški delavec ter mora vsak dan odslužiti v tovarni osem ur, če boše svojo družino preživeti. Naši liberalni go-

spodje pa so že vnaprej odklonili vsako delovanje v občinskem odboru. Seveda bi sicer ne imeli teško časa za razširjanje laži in pobiranje podpisov. V sadnjem času so pobirali kar na prazno polo podpise okrog občanov, češ, da bodo napravili pritožbo proti sidati nove šole. Lagali so, da je občinski odbor sklenil sidati novo šolo, ki bo stala 15 milijonov kron. O tem v občinskem odboru niti govora ni bilo, še manj pa tozadevni sklep. Vsak pameten človek ve, da je kaj takega nemogoče, dokler ni denarja na razpolago. Pač pa se je treba na to pripravljati, da v doglednem času to dosežemo. Treba je pripomniti, da nam oblast še par let preti s tem, da nam šole in higijeničnih osirov zapre. Najbolj žalostno pa je, da naši sodrugi v sadnjem času plešejo tako, kot jim demokrati go-dejo. Od naših sodrugov ni mogoče drugega pričakovati, ker so na razpolago tistemu, ki jih bolj tepe. Zelo veliko uspeha imajo demokrati s svojimi lažmi pri posestnikih, češ, da je sramota za občino, da ima delavskega župana. Radi bi pa vedeli, kateri od njih bi bil pripravljen prevzeti in vršiti njegovo delo v tej meri kot ga on. Seveda, gospodje, v gostilni sedeti pri literih in sabavljati čez župana, ki je naložil na sladke vinske kapljice občinske naklade, to čisto lahko gre, delati pa ni lahko. Zakaj ste se pa dosedaj še dosledno branili vsakega dela v korist občine? Zakaj ne daste ljub temu, da se vam je večkrat to ponudilo, nobe, nega člana v odseke? Mi pa pravimo: če hočete »red« napraviti v občini, rokave zavijajte in hajd na delo, pa bo kmalu občina v redu. Radovedni smo, kaj bi vi storili, če bi vas naša delavna ve-tina začela počasi odkrivati in Vam vaše resnične grehe naštevati. Do sedaj smo molčali, a naprej ne bomo več. Posledice si pripisajte sami.

SV. GORA PRI LITIJL

Na Belo nedeljo posvetimo pred sv. mašo ob desetih dva nova zvona. Ker bo monter v štirih dneh pred nedeljo vse potrebno pripravil, bodo zvonovi takoj po sveti maši hitro v zvoniku, in bomo še ta dan slišali, ali imamo staro, lepo od skladataleja g. Riharja toliko občudovano zvone-nje. Vsa slovesnost z mašo se vrši na prostem vrh gore. Popoldne bo tombola. Vsi častivci M. B. in ljubitelji Sv. Gore vabljani, da se udeležite tega spominskega dne.

VINJE, OBČINA DOLSKO.

Podpisani izjavljam, da ni res, da sem po-biral podpise za pritožbo zoper odmero previsokih doklad na zemljiški davek in zoper premasjno trošarino brez vednosti gospodarjev, češ, da niso vedeli, kaj da podpisujejo. To pa ni res. Zakaj dal sem vsakemu na razpolago dotični spis, da ga je lahko prebral in razvidel, zakaj da gre. Mislim, da ga je vsakdo lahko razumel. Tukaj ga pa pri-natam še enkrat. Morda mi bo tudi g. Jelnikar priznal, da je tako pravilno. — Pritožba v Dol-skem, 7. III. 1925. Podpisani posestniki se prito-žujejo zoper odredbo občinskega odbora, ki je zboroval 22. svečana 1925. Tu se je namreč akle-nilo v občinskem proračunu, da se nalože ob-činske doklade na direktne davke po 240 %, na trošarino pa le po 130 %. To pa ni pravi! Po mne-nju gospodarjev bi bilo direktnih davkov dovolj po 100 %, ne pa več, na vino pa 240 %. Pri n-zi je pa ravno narobe. Tako ne sme ostati, zakaj posestniki imamo poleg direktnih davkov še mno-go drugih doklad, česar trošarina nima. Zato se mi odločno pritožujemo zoper tako visoko pride-litev občinske doklade na direktne davke. Mi bomo plačali po 100 %, kot nam gre po pravic, ostalo naj pa da trošarina. — Vsak je lahko raz-umel to vsebino spisa. To pa tudi dokazuje 82 podpisov gospodarjev raznih strank. Mislim, da je zaenkrat dovolj dokazano. — Bernard Kokalj, Vinje 27.

IZ DOBA PRI DOMZALAH.

Pa reci kdo, da pri nas nismo tičli! Drugi bodo za romanje v Rim porabili 2000 Din, nas pa je naše prosvetno društvo 29. marca po litanjih za 2 Din popeljalo tja. Spotoma smo si ogledali bolj natančno tudi žudovito mesto Benetke — ponoči in podnevi. V Rimu sa-

nem smo se seveda mudili najdalj. Očedali smo si vse večje zanimivosti starega in novega mesta. Jasne skiptične slike so nam prinesle vse prav pred nos. Obenem pa nam je predavatelj Prosvetne zveze iz Ljubljane — g. Zor podal tudi kratko zgodovino tega slavnega mesta, tako da smo bili res prav zadovoljni in se mu tem potem iskreno zahvaljujemo za res lep užitek.

Naše šolsko poslojpe ne priča preveč o našem napredku, a sčasoma gotovo tudi te nedostatke popravimo, ko pridejo do veljave mlade agilne moči. Tako lepa župnija v tako prometnem kraju pa taka šola, to res ne gre skup. Saj imamo denar za igre, veselice, semintja tudi za kak literček »boljšega« in drugo, pa bi za šolo ne znali opraviti skup par milijončkov, da bi nas morali »višji« siliti k temu? Če smo si postavili društveni Dom brez pritiska od zgoraj, se bomo tudi z novo šolo postavili morda prej, kot si kdo misli. Seveda — čez noč in brez žrtev tako reč ne vraste.

Moški so imeli od 25. do 29. marca duhovne vaje, katere so zaključili s skupnim sv. obhajilom med sv. mašo. Toliko samih moških naenkrat pri sv. obhajilu! Pa pravijo, da pojdejo sedaj vsako 1. nedeljo v mesecu. Seveda vseh ne bo, a kolikor se jih ojunaci, bo prav. Glavno je, da se prebije led. Zlasti pri nas, kjer nočno delo po tovarnah tako silno slabo upliva na mladi svet, bo edino mesečno sv. obhajilo moglo uspešno učinkovati, da lahkomeiselnosti ne potegnejo za seboj tudi poštenih, plemenitih značajev.

Slovinci, Marijini častilci!

V torek, dne 7. aprila t. l. je zadela božjepotno cerkev Marije Vnebovzete pri Novi Štifti zraven Ribnice velikanska nesreča. Že iz časnikov je znano, kako je pogorel ta biser Marijinih cerkva na slovenskem. Cerkev kot romarsko svetišče si ne more sama odpomoči, zato ji moramo pomagati mi. Kot kulturni ljudje ne smemo pustiti, da bi razpadle prekrasne umetniške slike vsled morebitnega deževja, ko jim je že ogenj prizanesel. Kot častilci Marijini, ki smo tako radi v dušnih bridkostih pritekali k Materi pri Novi Štifti, ne smemo pustiti, da bi postalo Marijino svetišče groblja. Zato se obračamo na vse verne Slovence in Marijine častilce, na vse, ki so tako radi poromali k tej lepi cerkvi, na vse, ki so delali izlete na ta divni kraj, da se dušno in telesno odahnejo, proseč jih prispevkov in darov, da čimprej obnovimo to prekrasno svetišče in rešimo propada to, čemur je še ogenj prizanesel. Darila naj bi se posiljala dekanijemskemu uradu v Ribnici. Vsem bodi Marija bogata plačnica!

Ribnica, na Veliko nedeljo 1925.

Anton Skubic, dekan v Ribnici. — Ivan Novak, župan v Ribnici. — Jakob Cvar, posestnik v Lipovšici. — Franc Traven, župnik v Sodražici. — Karol Škulj, župnik in poslanec v Dolenji vasi. — Ivan Kozina, posestnik v Zapotoku. — P. Ananija, frančiškan pri Novi Štifti.

NAŠIM RODBINAM priporočamo našo domačo Kolinsko cikorijsko, izvrstni pridatek za kavo.

Dobro in poceni

se kupuje v manufakturni trgovini

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

NOVICAR

d Protí umazaním knjižám, Brezverskapoli padati v cerkev, so hitro odnesli najsvetejše v salon g. Fajdige, ljudje pa so v naglici pobrali umetnine in opravo iz cerkve. Že se je prijel ogenj v zvoniku tramovja, na katerem vise štirje zvonovi. Brezprimernemu junaštvu gasilcev se je posrečilo oteti zvonik in zvonove, dočim na cerkvi ni ostal niti košček lesa. Stojijo samo goli oboki. S posebno pohvalo moramo omeniti previdnost gasilcev, da niso brizgali na kupolo, kjer itak ni bilo ničesar rešiti, dočim so sedaj ostale umetniške slike v kupoli skoraj nepoškodovane. Zvečer so že mogli zopet prenesti sv. Rešnje Telo v pogorelo cerkev, kjer je ljudstvo ihtech molilo litanije. Ne bilo bi prav, ako bi ob tej žalni priliki ne izrazili vsega priznanja gasilnim društvom iz Sodražice, Zamostca, Vinic, Jurjevica, Sušja in od Sv. Gregorija; ribniškega ni bilo zraven. Oddaljenejša društva pa zaradi goste megle niso mogla zapaziti požara. Ljudstvo pa je delalo z brezprimerno požrtvovalnostjo in žalostjo. Tako je ta umetniški biser med Marijinimi svetišči utrpel ogromno škodo, katere danes še ne moremo preceniti. Žaupamo pa v požrtvovalnost Marijinih častilcev od blizu in daleč, da bodo kmalu pomagali zaceliti to globoko in skelečo rano. Marija od Nove Štite, h kateri so se tako radi zatekali, pa jim bo radodarna plačnica.

d Nove davke, za katere sta glasovala Žerjav in Pivko, zagovarja in odobruje dr. Žerjavova »Domovina«. Slovinci, le pridno naročajte in berite »Domovino« ter same sebe bijte po obrazu!

d Iz Rusije se je oglasil po desetih letih ujetnik iz leta 1915, Alojzij Bregar iz Leš št. 20 nad Savo pri Litiji. Piše, da se še nahajajo z njim trije drugi Slovenci: eden iz Trbovelj, drugi z Brezij, Gorenjsko, tretji je Dolenjec.

d Novo pokopališče v Novem mestu. Na belo nedeljo bo s cerkvenim blagoslovljenjem otvorjeno novo pokopališče ob cesti v Ločno. Zgrajeno in deloma pripravljeno je bilo že leta 1912 in so med vojno pokopavali nanj vojake, a v splošno rabo se bo izročilo šele sedaj. Blagoslovil ga bo g. prošt Cerin ob 4. popoldne. Staro pokopališče preide v last mestne občine in se na njem ne bo smelo več pokopavati. Deset let bo ostalo kakor je. Rabiti so ga začeli leta 1810, pod Francozi. Prej je bil tam vrt kapucinskega samostana. Dokler ne zgrade na novem pokopališču kapele in mrtvašnice, bodo rabili še kapelo in mrtvašnico na starem pokopališču. Pozneje bo tu menda drevored.

d Romarska cerkev pri Novi Štifti pogorela. V torek, dne 7. aprila t. l. je postala priljubljena božjepotna cerkev Mater božje pri Novi Štifti zraven Ribnice žrtev ognjenih plamenov. Bila je pravi biser Marijinih svetišč, kamor so se ljudje zatekali od blizu in daleč. Že poprej zala, je dobila še nov okras, ko jo je predlanskim frančiškan p. Blaž v kupoli umetniško poslikal. Postovke so pa gnezdile v podstrešju in večkrat skozi odprtino prihajale tudi v cerkev in v kupoli trčaje motile službo božjo. Dva mlada človeka — tako se pripoveduje — sta jih hotela v pondeljek iz podstrešja pregnati, pa se je moralo po neopredvidnosti z lučjo nekaj zapaliti, kar je na podstrešju tlelo do torca zjutraj. Tega dne so prišli ljudje ob 5 zjutraj v cerkev k spovedi, ne da bi kaj opazili. Ob pol 6 pa prihite ljudje s Kota in Sušja v cerkev s pretresljivo vestjo, da cerkev gori. Takoj nato se je utrgala večna luč, ki ji je pregorela vrv, in padla na tla. V trnetku je ognjeni zubelej objel vso streho in celo veliko kupolo, ki je bilo krita s skodljo. Panika in plakanje ljudstva se ne da popisati. Ker so jeli goreči kosi tramovja iz laterne na ku-

d Sveto pismo je knjiga, ki naj bi se skupno čitila v vsaki slovenski hiši. Prvi zvezek (spisi vseh štirih evangelistov ter Apostolska dela) je izšel ter se dobi po vseh krščanskih knjigarnah. Člani in članice orlovskih odsekov ter orliških krožkov dobijo v Društveni nabavni zadrugi (Ljudski dom) 10% ceneje kot po drugih knjigarnah.

d Pregarjanje. Žerjavovci so pregnali prof. Mlakarja iz Ptujja v Srbijo. To pa zato, ker je strogo krščanskega prepričanja ter navdušen Slovenec.

d Škofijsko društvo za varstvo sirot v Ljubljani (Mestni trg 8/L.) je razposlalo letno poročilo o svojem delovanju v letu 1924 svojim članom, župnijskim in občinskim uradom, Marijinim kongregacijam, gospodarskim in denarnim zavodom in ustanovom ter posameznim mladim ljubom. Razposlal ga bo tudi preč. knezoškofijski ordinariat ljubljanski in priporočil društvo v krepko podpiranje. — Iz letnega poročila se vsakdo lahko prepriča koliko dobrega je storilo društvo za osirotele, revne in zapuščene otročiče. Da je društvo moglo to obsežno človekoljubno in mladinsko — skrbstveno delo tako uspešno vršiti, se mora zahvaliti mnogoštevilnim svojim članom in dobrotnikom. — Proračun potrebščine za leto 1925 izkazuje mnogo čez milijon kron. Tudi te ne bo mogoče kriti drugače kakor s podporami, darovi in milodarji. Vsled tega toplo priporočamo društvo v vsestransko podpiranje.

d Zasluzeno odlikovanje. Tajnik Kmetijsko družbe gosp. inž. Rado Lah je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda in mu je bilo v soboto teden odlikovanje slovesno podeljeno. Mnogo zaslužnemu kmetijskemu strokovnjaku, ki je izvršil ogromno delo za povzdigo našega kmetijstva, najiskreneje čestitamo.

d Prijazni komunisti. V okolici Moskve so komunisti napadli poljskega duhovnika Fedovkoviča, so ga polili s petrolejem in zažgali.

d 120 novih vojaških letal pride v kratkem s Francoskega na letališče v Novem Sadu. S tem se bo letalska moč naše armade znatno dvignila.

d Birmovanje v ljubljanski stolnici se letos ne bo vršilo o Binkoštih, temveč na praznik Vnebohoda (dopoldan in popoldan) ter na nedeljo po Vnebohodu (samo dopoldan).

d Birmovanje v ljubljanski škofiji se bo vršilo letos v sledečih dekanijah: Moravče, Loka in Žužemberk in sicer v mesecih april, maj, junij in september. V mesecu aprilu se bodo vršile birme v naslednjih župnijah: Brdo (19.), Št. Vid pri Lukovici (20.), Dol (21.), Sv. Helena (22.), Vače (23.), Sv. Gora (24.), Stara Loka (28.), Reteče pri Škofji Loki (29.), Zabnita (30.).

d Umril je v Šmartnem pri Litiji zlato- mašnik č. g. Janez Brezovar, tamkajšnji rojak. Star je bil 80 let. N. v m. p.

d Umril je v Jurki vasi pri Novem mestu bivši deželni poslanec g. Jožef Dular. Svetila mu večna luč!

d Bridka življenska usoda. V belgrajških mestnih zaporih je umrl te dni sam sameat 84 letni prosjak Štefan Maksimović, po rodu iz Grocke. Mož se je bil zadnja leta prehranjal v Belgradu kot prosjak. Minuli teden ga je neki policijski agent odvedel na policijo, češ, da nima v redu svojih dokumentov. Mož je bil ves sestradan in bolan; policijski uradnik je videl bedo in je poslal moža v mestno prehodno bolnico. Toda tu so rekli, da niso »pristojni« in so poslali berača na mestni zdravstveni urad. Mestni zdravstveni urad pa tudi ni bil »pristojen« in je zato vrnil starca policiji. Ta je sedaj moža poslala na brezdvomno »pristojno« mesto: v njegovo domovinsko občino Grocko. Ob desetih zvečer je orožnik spremil nesrečnega starca na vlak in sedel z njim v voz. Tu je pa prišel sprevodnik in zahteval, da se stavec odstrani iz vlaka, ker da je umazan in smrdljiv in da se sopotniki pritožujejo. Orožnik se je upiral, a sprevodnik je rekel, da vlak ne odpelje, dokler se stavec ne odstrani. In starček je moral nazaj v belgrajski mestni zapor. Mestna uprava je hotela prevestnega sprevodnika ovaditi, starega Maksimovića pa naslednji dan brez drugega odpraviti z železnico v Grocko. Ko so pa prišli naslednji dan ob 11 dopoldne moža klicat, se za njihov poziv ni nič zme- nil — ležal je tih in miren: usmilila se ga je smrt, ker se ga ljudje niso. — Maksimović ni bil od rojstva berač. Bil je sin bogatih staršev, ki je podedovano premoženje potem z lastno pridnoostjo še znatno povečal. Bil je eden najveljavnejših mož v svojem mestecu. Udeležil se je bil vojne

s Turčijo in Bolgarijo in je bil večkrat ranjen. K onemu je bilo nekaj nad petdeset let, se je nenadoma zgrnila nanj nesreča: V teku nekaj dni uu je umrlo vseh šest otrok in nato še žena. Maksimović se je zaprl v svojo hišo in ni govoril z nikomur niti se brigal za gospodarstvo. Tako so minula leta in premoženje je propadlo. Prodali so mu vse in s par sto dinarji je mož odšel po svetu. Obhodil je vse srbske kraje, preživljaljoč se z delom svojih rok. Po svetovni vojni se je ustavil v Belgradu in beračil, ker delati ni več mogel. In bi bil morda živel kak dan več in umrl v kakem brlogu, ko ne bi bil padel nanj pogled policije in ne bi bilo treba rešiti vprašanja »pristojnosti«.

d Lov na bogastvo. V belgrajških listih je izšla ženitna ponudba »mlade udove, lastnice velikega bakrenega rudnika v Ameriki — išče mladega, lepega Srba. Premoženja in izobrazbe mu ni treba.« Na to ponudbo je došlo toliko pisem, da pošta ni mogla vršiti svoje naloge ter je opozorila na zadevo policijo. Policija je vsa pisma na pošti zaplenila — bilo jih je 7000 —, najrazličnejši gosposki pohajči so se ponujali mladi vdovi, med njimi tudi zaročeni in — poročeni možje, ki so bili pripravljani izvršiti ločitev zakona. Vsak ženin je priložil svojo sliko in tako je imela policija v hipu v rokah album vseh hrepenečih belgrajških ženinov. — Po preiskavi se je izkazalo, da je tista mlada vdova neka zmešana ženska, ki se sploh ni več spominjala na svojo ženitno ponudbo. O »bogatem rudniku« seveda ni ne duha ne sluha.

d Grozen umor na Dolenjskem. V Grčevju pri Trški gori, fara Šenpetar, so našli 7. aprila zjutraj umorjenega posestnika Antona Moharja in njegovo ženo, vsa razmesarjena. Hiša stoji na samem nekoliko proč od Starega gradu. Umor je bil izvršen v noči od 6. do 7. aprila.

d Vojska med policijo in vlomilcem. Te dni je v neki zagrebški žganjarni založil detektiv 26letnega vlomilca Jurija Lončarja. Z revolverjem v roki ga je pozval, naj dvigne roki. Ta pa je odgovoril, da se živ ne bo udal. Detektiv je šel iz hiše ter poklical tovariše na pomoč. Preden so prišli, je Lončar stopil iz hiše ter začel streljati. Vnela se je med obema bitka, v kateri je Lončar smrtno zadet padel in izdihnil. Bil je zelo nevaran in nasilen vlomilec.

d Vigred in Vigred. Pripominjamo, da neka ljubljanska založba »Vigred«, ki ponuja potom raznih inseratov in drugačne reklame svoj roman Amadis, nima z našim dekliskim listom »Vigred« razen ime- na nič skupnega. Zakaj si je omenjena založba izbrala ravno to ime, je seveda njena stvar. Če ljubi zmešnjavo, naj jo ima, mi bomo pa tako dolgo pojasnjevali različnost Amadis - Vigredi od naše, da bo zadnja naša Vigrednica vedela, kako in kaj. — Uprava dekliskega lista »Vigredi«.

d Občinska uprava št. 4 nam prinaša dva članka Kakšne pravice nam daje domovinstvo. O pritožbah ali prizivih proti odločbam autonomnih oblasti, dalje odgovarja Občinska uprava na tale vprašanja: Kako spraviti gnojnice z javne ceste? Ali sme župan sam prenesti občinski urad?

Ubožna zadeva, Občinski ogledi, Domovnica, Plačevanje premij za zavarovanje poslov in delavcev, Občinske pristojbine pri prostovoljnih javnih dražbah, Domovinska zadeva, Gozdne drče, Opustitev občinske ceste, Opustitev ameriškega državljanstva, Podatki o potočenem žganju. Občinska uprava se s svojo bogato in praktično vsebino sama priporoča. Upravništvo je v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6.

d Ustavljena je Občinska uprava vsem tistim lanskim naročnikom, ki letos naročnine še niso obnovili. Uprava pa je poskrbela še dosti izvodov 1. številke, tako da bo vsak, ki bo naročnino obnovil, dobil celoten letnik. Tudi nekaj lanskih popolnih letnikov je še v zalogi. Stane cel letnik 25 Din.

Stari trg. Preveč osebno.

VOJASKE ZADEVE.

Predložitev dokazil za nadaljno priznanje vojaških olajšav. Vse one vojaške obveznike, ki so vojaške službe oproščeni ali, ki jim je vojaška služba odložena, morajo imeti županstva vedno v evidenci. Vsako leto ob priliki nabora morajo župani predložiti naborni komisiji poimenne sezname vseh, ki uživajo kakšne ugodnosti. Obenem s temi seznamami morajo predložiti uradna potrdila, da se n. pr. družinske in imovinske razmere hranilcev niso izpremenile. Če so se pa razmere v družini spremenile, ali če je dijak, ki mu je bila vojaška služba odložena, dovršil študije, morajo to navesti v posebnem potrdilu. Ta potrdila morajo poleg župana podpisati tudi občinski svetovalci. Pri letošnjem naboru se morajo predložiti omenjeni seznam za mladeniče rojene 1899. do 1904. leta.

Vprašanje. Sem posestnik in plačam 18 Din 25 p davkov. Imam 7 sinov. Jaz sem služil v bivši a.-o. vojski polni rok in med vojsko 18 mesecev. Starejši sin je služil polni rok, drugi sin je služil 9 mesecev in je nato umrl, tretji sin je pa potrjen za polni rok. Vložil sem prošnjo, da bi tretji sin služil skrajšani rok, pa je bila prošnja zavrnjena. Ali je zavrnitev upravičena. Kam naj se obrnem, da bi bila prošnja uslišana.

Odgovor. Pritožbo zoper odločbe komande vojnega okrožja je nasloviti na komando divizijske oblasti, ki je za Slovenijo v Ljubljani. V Vašem slučaju pa s pritožbo ne boste uspeli. Pravico do skrajšanega roka bi imel Vaš tretji sin le, če bi bila dva družinska člana neposredno pred njim po vrsti, torej Vaš drugi in prvi sin, služila polni rok. Ker pa je drugi sin služil skrajšan rok, bosta morala zopet dva, tedaj tretji in četrti, služiti polni rok in šele peti bo imel zopet pravico do skrajšanega roka.

Vprašanje. Potrjen sem bit-leta 1923 na polni rok in kot hranilec oproščen. Ker bode moj brat kmalu 27 let star, bom gotovo vpoklican. Moj oče, ki je umrl še pred vojsko, je služil polni rok. Starejši brat je padel vojski. Ali imam pravico do skrajšanega roka in kam naj se obnem? — L. M. J.

Odgovor. Ako je tudi Vaš brat služil polni rok, to je, ako je služil med vojsko

POLITIČNI ZAPISKI

p **Položaj v Belgradu.** Položaj v Belgradu je popolnoma nejasen in se razvija bisto po Pašičevo: ima vremena in tajno. Govori se, da se bo stvorila nova vlada, v katero bi vstopili radikali in radičevci. Toda stvar še ni dozorela. Pašič bi rad radičevce spravil čisto na kolena in bi jih spravil potem v vladu zato, da bi sporazum med tremi narodi, katerega ne bo mogoče trajno zadržati, rešil po svoje. Na drugi strani pa bi rad razbil opozicijo ter zahteva od Hrvatov, da izstopijo iz bloka opozicije, potem bi se šele moglo govoriti o vstopu radičevcev v vladu. Radičevce je pa postalo nekoliko sram radi grdega kolebanja, ki je v vseh krogih znatno znižalo spoštovanje pred resnostjo in značajnostjo hrvaške politike. Zato bi radi nekaj zahtevali od Pašiča, zlasti oprostitev zaprtih voditeljev ter potrditev še nepotrjenih poslancev. Toda Pašič pozna Hrvate in si misli svoje ter čaka, da jabolko dozori. Moral bi odstopiti, tako zahteva parlamentarni običaj — tudi z dvora je dobil ta migljaj, toda mož ni take vrste, da bi se pustil motiti v svoji igri.

p **Največji strah,** da ne bi vstopili radičevci v vladu, imajo liberalci; zakaj po vstopu radičevcev bi postali nepotrební in

aktivno in ne kot črnovojnik, tedaj imate pravico do skrajšanega roka in vložite prošnjo na komando vojnega okrožja. Prošnji priložite uradno potrdilo o vojaškem službovanju očeta in brata ter družinski list.

Vprašanje. Rojen sem leta 1905 in pojdem letos na nabor. Brat je služil dve leti. Imam mater in sestro, ki jih prekrbujem. Posvestva nimamo. Ali imam pravico do oprostitev ali do skrajšanega roka? — S. P.

Odgovor. Za oprostitev nimate nikakih pogojev, ker imate starejšega brata. Ako je poleg brata tudi oče služil polni rok, imate pravico do skrajšanega roka.

Vprašanje. Letos 22. marca sem nastopil vojaško službo. Rojen sem l. 1904. in sem potrjen k pešadiji na polni rok. Oče je star 58 let. Imam dva brata, ki sta rojena l. 1899 in 1901 in sta oba služila polni rok, starejši v Avstriji, mlajši pa že v Jugoslaviji. Ali imam jaz kot tretji pravico do skrajšanega roka in kako mi je postopati, da to dosežem? — Z. S. S.

Odgovor. Imate pravico do skrajšanega roka in čimprej vložite tozadevno prošnjo pri komandi vojnega okrožja (v Mariboru).

Sprejem gojencev v pehotno podčastniško šolo v Zagrebu. Dne 4. maja bodo sprejeli v 4. pehotno podčastniško šolo v Zagrebu večje število gojencev. Prošnje za sprejem je treba vložiti do konca aprila pri poveljniku omenjene šole. Sprejeti mladeniči bodo morali položiti izpit iz čitanja, pisanja in računanja. Šola traja 2 leti. Prošnji je priložiti rojstni list, domovnico, dovoljenje starišev, navrstveno in šolsko spričevalo.

bi gladko odleteli. Ker pa vsa njihova moč sloni samo na nasilju, ki ga morejo izvajati le, če imajo v rokah moč, bi pomenila njihova odstranitev iz vlade velik polom. Odtod tak strah!

p **Obsodba.** Žerjavovski poslanec dr. Pivko je skušal na velikonočni ponedeljek s shodi, da bi se zagovarjal radi novih davkov, za katere je glasoval. Ljudstvo pa mu v nekaterih krajih sploh ni pustilo govoriti; sokoli in orjunci, ki jih je najel, da bi mu pomagali, so se poskrili.

p **Brezverska »Domovina«** na vse kriplje poskuša opravičiti dr. Žerjava in dr. Pivka, ker sta glasovala za nove davke. V svoji zadregi se tako zelo zaleti, da dolži bivšo Davidovičevo vladu, češ, da je ona kriva ogromnega primanjkljaja. Vsej javnosti pa je znano, kako je vprav Davidovičeva vlada odklanjala vse nove izdatke in skoro po mačehovsko varčevala napram vsem pokrajnam ter izjavljala, da mora s proračunom izhajati do 1. aprila. Ko bi Davidovičeva vlada ostala do 1. aprila, bi ne zmanjkala v državni blagajni debela milijarda dinarjev, katero bodo morali davkoplačevalci plačati z novimi davki. To milijardo je izdala sedanja vlada, ki pa neče pojasniti, za kaj. Lažnivo in brezversko »Domovino« pa pozivljamo, kje in kako je Davidovičeva vlada zapravljala. —

p **Izborna gospodarstvo** sedanje vlade hvali brezverska »Domovina«. Seveda, milijoni, ki so jih dobili žerjavovci iz Turn-Taxisovih posestev, pričajo o izbornem gospodarstvu žerjavovcev — za strankarske žepe. Novi davki, za katere sta glasovala dr. Žerjav in Pivko, so tudi sijajen dokaz za izborna gospodarstvo.

p **»Domovina«** bi bila rada pobožna in nas vprašuje, kdaj je pisala kaj proti veri. Mi prav radi postržemo in jo opozorimo, naj n. pr. prebere svojo 18. številko iz leta 1924, kjer proglašá nauk o Sv. Trojici za malikovalstvo. Zraven seveda naj ne pozabi, da sta njena najozja bratca »Jutro« in »Slovenski Narod«, ki menda ne bosta tajila, da neštetokrat vsekata ne samo proti duhovnikom, ampak naravnost proti veri.

p **Kakor smo napovedovali.** Prepeluhov »Republikanec« je že poln klerikalizma. Kmalu bo rabil besedo »klerikalci« tolikokrat v eni številki, kakor njegova bratca »Domovina« in »Kmetijski list«. V zadnji številki govori zato, da se morajo združiti proti Slovenski ljudski stranki vse druge stranke. Mi smo večkrat povdarjali, da se je v volilnem boju vedno kazalo, da so vsi skupaj napadali le našo stranko. Kakor Pulcelj je bil tudi Prepeluh prostovoljno ali neprostovoljno pomagač Žerjavov. Za nas taka združitev torej ne bo čisto nič novega, upamo pa, da se bodo nekaterim zaslepljencem vendarle oči odprle.

p **Možatega odgovora** na dvakratna vprašanja od »republikanca« nismo dobili. Izvijanje in ovinkarstvo ni možatost. Ko bi bil mož, bi povedal, kateri duhovnik se je o njem zlagal. Sodbo o možu, ki se skriva, ko se ga pozove, naj bi svoje besede dokazal, si bodo naši bravci lahko napravili saml.

NAZNANILA

n Na belo nedeljo ob ½5. uri vprizorijo na Brozjah gledališki igri »Na krivih potih« in »Ljudmila«. Gledavci vabljeni.

n Št. Vid nad Ljubljano. V nedeljo 26. aprila se vprizori v novem domu Finžgarjeva igra »Naša kric«. Igra je skoro vsa predelana ter se z dovoljenjem g. pisatelja Finžgarja prvič vprizori na našem odru. Začetek ob pol petih popoldne. Vstopnice se dobijo od 16. aprila naprej v trafikli pri »Kavtmanuc. Tujci naj se za vstopnice pravočasno preskrbijo.

n Sv. Valentin na Jarčjembrdu. Častilem sv. Valentina na Jarčjembrdu naznanjamo, da je letos cerkveno žegnanje, ki se navadno obhaja v nedeljo pred sv. Jurjem — letos na belo nedeljo — preloženo na zadnjo nedeljo po Veliki noči. Vzrok temu je, ker bomo do takrat dobili nov zvon za to podružnico. Na tem mestu se prav prisrčno zahvalimo vsem, ki so darovali za nov zvon. Naj jim bo plačnik Bog in sv. Valentin!

n V Sorji na belo nedeljo ob treh popoldne v Druženem domu igra v štirih dejanjih Štari in mladi Priditel!

n Zdravstveno predavanje na Ješici. V soboto, 18. aprila ob pol 8. uri zvečer se vrši v društvenem domu na Ješici zdravstveno predavanje s spremljevanjem skioptičnih slik. Vsi vabljeni.

n Iz Škofje Loka. Dne 24. aprila, t. j. na dan sv. Jurija ob priliki letnega sejma v Škofji Loki, se vrši licenciranje bikov. Verjetno je, da se bo našlo med našimi kmetovalci in živinorejci precejšnje zanimanje, zato smo si šteli v dolžnost, da smo povabili na ta dan mesarje in druge interese iz oddaljenih krajev, da se sejma gotove udeležijo, ker se jim bo nudila ugodna prilika za nakup živine. Da bodo pa povabljeni kupci vsestransko tudi zadovoljni, se obračamo do vas, kmetovalci, s prošnjo, da pripeljete vso živino, katero imate namen prodati na trg, ker le v tem bo uspeh sejma, ako bo dovolj prodajalcev, kakor tudi dovolj kupcev, za katere je preskrbljeno. — Občina Škofja Loka.

n Vodnik po Sloveniji. Vljudno prosim vse znane in neznanne mi rodoljube po mestih in po deželi, ki bi hoteli kaj prispevati pri izpopolnjenju svojih vodnikov »Slovenijac« (Vodič kroz Jugoslavenske Alpe) in »Pohorjec«, da mi blagovolijo vpslati svoje naslove. Vsak sotrduknik prejme nato po en list iz imenovanih vodnikov za dotični kraj ali izlet, ki ga dobro pozna in eno tiskano navodilo, kako naj se popravljá, da bo delo enotno in pravilno opravljeno ter bodo vodniki v novih izdajah vsestransko izpopolnjeni v splošno korist vseh potnikov. — Rud. Badjura, Ljubljana, Marimontova ulica 18.

p **Globoke poklone Srbom dela** »Kmetijski list« v zadnji številki. Dela to seveda s tem namenom, da bi očrnil pri Srbih te presnete »klerikalce«. Mi pribijemo samo dejstvo, da so gospodje samostojneži že leta 1921 pri glasovanju za centralistično ustavo napravili preglobok poklon pred g. Pašičem in da torej sedanje priklanjanje pri teh suženjskih ljudeh ni nič novega. Že ranjši Krek je zaklical takim ljudem: »Suženjstvo je veleizdaja«. Da bi mi koga sovražili, nam prepoveduje naše krščansko prepričanje, toda enakopravnosti Slovenci ne bomo nehali zahtevati, pa če se tudi nekateri ljudje premehkih hrbtov z glavo tal dotikajo.

p **Vnaprej bomo napadali duhovnike** trdi »Kmetijski list«. Le čemu je to povedal, ko vendar vsak človek to ve, če malo pozna zgodovino samostojnežev! Naravnost ostudno pa postane potem, če ljudje okrog »Kmetijskega lista« celo v nekaki pobožnosti oči zavijajo.

GOSPODAR

Kako gnojijo na Nemškem krompirju.

Nemška kmetijska družba je v letu 1923 izvedla večje število preizkusov gnojenja krompirja s 40% kalijevo soljo, da se prepriča, kako daleč se izplača gnojenje s kalijem. Kot glavno gnojenje na en hektar se je potrosilo 250 stofov hlevskega gnoja, 200 kg žveplenokislega amonijaka ali čilkega solitra in 200 kg Tomaso-ve žilindre. K temu glavnemu gnojenju je prišlo potkusno gnojenje s 40% kalijevo soljo in sicer v množinah od 200, 400 in 600 kg na hektar. Pridelek, ki se je pri tako močnem gnojenju dosegel na hektar, je bil od 222 do 236 stofov. Ti preizkusi so jasno dokazali, da skoraj vsa polja bogato poplačajo gnojenje krompirja s kalijevo soljo, če je tudi glavno gnojenje samo dovolj močno. Iz tega je razvidno, da je krompir (pa tudi pesa, repa, korenje) izrazita kalijeva rastlina, ki je zelo hvaležna za kali, ki ji ga damo, in visoko obrestuje vsak trošek za to gnojilo. Pri tem treba poudariti, da kalijeve solni gnojila, ki bi morda nadomestila hlevski gnoj, nikakor ne, ampak ono ga še spopolni v njegovem učinku. Svesti si moramo namreč biti, da samo s hlevskim gnojem ne bomo nikdar dosegli najboljših žetev, ampak vedno le tedaj, če bomo zraven uporabljali tudi umetna gnojila. Priporočiti treba še, da krompir potrebuje tudi dušičnate hrane v obilici, vsled tega spada razven hlevskega gnoja tudi še apnov dušik, žveplenokisli amonijak ali čilski soliter.

Kdor gnoji, ta žanje.

Ta pregovor je sicer pravilen, toda nepopolen. Glasiti bi se moral: »Kdor pravilno gnoji, ta žanje dvojno.«

Kako se gnoji pravilno? Najprej si moramo biti na jasnem, katerim rastlinam hočemo gnojiti, zakaj vsaka rastlina stavlja druge zahteve na prehrano. K popolnemu razvoju rastlin, da dobimo čim večje pridelke, je potrebno, da dobijo te v zemlji vse redilne snovi, ki jih rabijo, v zadostni množini. V splošnem treba poudariti, da potrebujejo pšenica, rž, oves, koruza, krmska pesa in druge v prvi vrsti dušik, potem fosforovo kislino in kali, krompir: kali, dušik in fosforovo kislino; sočivnice in detelje rabijo le malo dušika, več kalija, najbolj so pa hvaležne za fosforovo kislino.

Upoštevati treba pa tudi gnojno stanje zemlje: če je bilo pred kratkim gnojeno s hlevskim gnojem, če imamo v zemlji mnogo sprstenin, v katerih se razvija živahno delovanje bakterijev. Tudi vrsta zemlje je zelo važna pri gnojenju.

Toda glavna okolnost, ki se pri gnojenju premalo upošteva, je vrsta, moč in učinkovitost gnojila. Kakor je znano, ima

mo fosforova, kalijeva, dušična in druga gnojila. Vendar ni vseeno, ali se gnoji s slamatim ali dobro vlečanim, mastnim gnojem, ali gnojimo z apnovim dušikom, žveplenokislim amonijakom ali čilskim solitrom. Ta zadnji je glede svojih lastnosti neprekosljiv, ker se z njim lahko gnoji vsem razstlinam, pred setvijo, po setvi na zelene rastline in glede svojega učinka nikdar ne odpove. Dušik, ki ga imamo v apnovem dušiku, mora najprej predelati dvakratno bakterijsko spremembo, predno ga rastlina more uživati, žveplenokisli amonijak enkratno spremembo. Pri teh spremembah se pa veliko dušika spremeni v plin in zgine brez koristi v zrak, večkrat celo ne pride niti do učinka vsled svojih velikih zgub. Drugače pri čilskem solitru, katerega dušik rastline lahko takoj uživajo, vsled česar se že po nekoliko dneh opazi ugoden učinek na temnozelenih in bujno ravnih listih. Vsled takojšnjega učinka se priporoča z njim previdno gnojiti, po potrebi, pri večjih množinah v dveh obrokih, pri okopavinah trikrat. S tem nam je vedno podana možnost podati rastlinam hrano tedaj, ko je najbolj potrebujejo, ne da bi nam ta kapital mrtev ležal v zemlji, kakor se to večkrat dogodi pri apnovem dušiku in žveplenokislem amonijaku. Ta okolnost je ena najvažnejših prednosti čilkega solitra, na katero ne smemo pozabiti.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja dne 14. t. m. Naš dinar je v Curihu notiral 8.375 centimov. Na podlagi tega stanja so se kupčevale tuje devize na naših borzah po sledečih cenah: 1 funt šterling 297.50 Din, 1 dolar 62 Din, 1 nemška marka 14.80 Din, 1 avstrijski šiling 8.72 Din, 1 švicarski frank 11.98 Din, 1 francoski frank 3.17 Din, 1 lira 2.54 Din, 1 češka krona 1.84 Din, 1 bolgarski lev 0.44 Din, 1 rumunski lej 0.28 Din. Za 1 dinar dobimo 1160 mažarskih kron.

CENE.

g Ljubljanska blagovna borza. Pšenica ameriška, postavljena v Postojno, 450 Din, postavljena v Ljubljano 475 Din, koruza postavljena v Ljubljano, 213 Din, koruza od sremske postaje Din 170, koruza okrogla iz Zagreba 200 Din, otrobi pšenični, drobni, postavljeni v Ljubljano, 195 Din. Fižol mandalon v Ljubljani 310 Din, krompir postavljen na štajersko postajo: rdečkast 140 Din, beli 125 Din, rumeni 110 Din.

g Lesno tržišče. Na ljubljanski blagovni borzi so razne vrste lesa notirale sledeče: Smrekovi in jelovi hodi, postavljeni v Ljubljano, 250 Din. Za blago postavljeno na mejo se je plačevalo: Trami monte 380 Din, remeljni 660 Din, plohi monte 650 Din, madrieri 625 Din, smrekove in jelove deske III. 660 Din. Cerovi krji na nakladalni postaji 18 Din. Bukova drva na meji 25 Din. Bukovo oglje la vilano, na meji 118 Din.

g Gibanje cen v marcu t. l. Indeks cen v trgovini na debelo je tekotom meseca marca zopet poskočil, torej da se je blago nanovo podražilo in sicer od 1993 na 2009. Pri tem je značilno to, da so se poljedelski proizvodi, živina in živinski proizvodi, sadje in sadni proizvodi pocenili od 2212 na 2191, dočim se je kolonijalno blago podražilo od 1521 na 1542, industrijsko pa celo od 2015 na 2070. Prizadet je torej zopet le kmet. Skok cen je v glavnem pripisati nestanovitnemu stanju dinarja.

ZIVINA.

g Živinski sejm v Novem mestu 6. t. m. Tega dne so se plačevale sledeče cene za kilogram žive teže: Voli 9.50—10 Din, krave 7—7.50 Din, teleta 10 Din, prašiči 12—12.75; mladi prašiči za rejo 250 Din, prav lepi do 300 Din. Purani 75—85 Din. — Kupčije ni bilo skoraj nobene, vsled česar so kmetje naravnost obupani, ker potrebujejo denarja, blaga pa ne morejo prodati po nikaki ceni. Vino bi slo, toda letos ga je le malo. Cena mu je na debelo za dobro vrsto po 7—8 Din za liter.

g Živinski sejm v Celju 6. t. m. Pri-gnanih je bilo 51 glav živine: 28 krav, 12 volov, 7 telic, 2 konja, 1 bik in 1 telica. Povprečna cena za kilogram žive teže: voli 11—12 Din, telice 11—11.75 Din, kra-

VSE ZAHTEVA DOBRO ZLATOROG MILO!

ZLATOROG

ve 5—7 Din. Kupcev, zlasti mesarjev, je prišlo precej, prodalo se je pa le nekaj pitane živine.

g Izguba na teži pri prevozu živine. Če prevažamo domače živali iz enega kraja v drugi po železnici, po ladji ali z vozom ali če potujejo peš, vedno izgubijo nekoliko na telesni teži. Višina izgube je odvisna od vrste in pasme živali, od prostora, ki je ob prevozu na razpolago in od načina potovanja. Profesor Dešamber, znani živinorejski strokovnjak na agronomskem zavodu v Parizu, je izračunal, da izgubi telom štiriindvasetih ur govedo od 25 do 50 kg, ovca 40—50 kg teška se olajša za 3 do 4 kg svoje težine, tele 150 kg težko okrog 4 kg, drugi dan 2 kg; prašič 100—110 kg težak izgubi 5 do 6 kg. Ta izguba prihaja večinoma iz želodca, ki se tekom potovanja večalimanj izprazni.

g Stanje posevov v prvi polovici marca t. l. Kmetijsko ministrstvo je objavilo izkaz o stanju posevov v dobi od 1. do 15. marca 1925. Iz tega poročila je razvidno sledeče: Ozimina je prezimila povoljno in je začela zelo dobro napredovati. Splošno stanje za celo državo se giblje med dobrim in zelo dobrim. Ozimina v mariborski in ljubljanski oblasti stoji dobro oziroma prav dobro. Pomladni posevi so se sejali v teku meseca februarja in se zelo dobro razvijajo. Radi vlažnega vremena je odvrnjena nevarnost poljskih miši, ki so v suhih mesecih povzročile v ljubljanski in mariborski oblasti veliko škodo ozimini. Zdravje in prehrana živine v celi državi je zelo dobra.

RAZNO.

g Pridelovanje tobaka v naši državi.

Vprašanje pridelovanja tobaka v naši državi je zelo važno. Od pridelovanja tobaka živi cela Macedonija, Hercegovina, velik del predvojne Srbije, Bosne, Črnogore, Dalmacije, Banata in Bačke. Okrog 130.000 kmetovalcev in 50.000 delavskih družin živi samo od pridelovanja tobaka. Jugoslavija pridelata letno okrog 20 milijonov kilogramov tobaka. V minulem letu ga je bilo celo 27 milijonov. Z ozirom na ugodne zemljiške in podnebne razmere naše države mogli bi ga pridelati celo do 50 milijonov kilogramov letno. Najboljši tobak pridobiva Južna Srbija, potem Vranja in Hercegovina. Iz tega je razvideti, da predstavlja tobakna rastlina eno najvažnejših industrijsko-trgovskih rastlin v našem poljedelstvu. Da pa ta rastlina ne donaja tistih koristi, kakor bi lahko, leži vzrok v monopolizaciji pridelovanja in biokratski politiki monopolne uprave. Da se lažje preskrbi s surovinami, je monopolna uprava omejila pridelovanje tobaka, dasi bi si ga lažje in cenejše dobavila, če bi bilo pridelovanje prosto. Odkupovanje tobaka je biokratsko. Cene se določajo leto dni naprej brez ozira na spremembe na tobaknih trgih in pri valutni. Najboljše bi bilo prosto pridelovanje in prosta kupčija s tobakom, potem bi se ta panoga dvignila in donesla kmetovalcem in državi več dobička nego sedaj.

Mizarskega vajenca sprejem od poštene družine. J. M., Stanežice 21. št. Vid nad Ljubljano.

GOSPODINJA

Vrtnarstvo.

Bučnice. Prvotna domovina bučnic je južna Azija in sicer njeni topli deli. Poznani in pridelovali so jih že stari Grki in Rimljani. Mi smo jih dobili iz Italije in sicer v 16. stoletju. Ker so hčerke vročega južnega solnca, potrebujejo veliko toplote, če jih pa zebe, ne morejo dobro uspevati.

K bučnicam spadajo: kumare, dinje in buče ali tikve. Njih listje je široko, enoletnice so, ki se plazijo po tleh.

Najnavadnejše in pri nas udomačene so kumare. Če jih skrbno negujemo in jim pridno strožemo, nam obilno poplačajo skrb in trud z bogatim, obilnim sadjem. Kumare se goje v rastlinjakihi, toplih gredah in na prostem. Omejiti se hočemo na pridelovanje na prostem.

Kumare zahtevajo dosti solnca, in prav dobro pognojeno in zrahljano zemljo. Da seme prej skali, ga denemo v mokro žagovino ali pa ga denemo v lonce napolnjene z rahlo prstjo in jih postavimo na toplo k štedilniku ali na peč. V posamezne lonce denemo le po 5 do 6 semen in jih potem s prstjo vred presadimo na pripravljeno vrtno gredico. Za presajevanje mora biti rastlina dobro ukoreninjena in že zaraščena s prvimi listi. V lonce nasajamo lahko cel mesec april, v žagovino pa kakih 8 do 10 dni pred setvijo na prosto. Čas za presaditev sadik v loncih je druga polovica meseca majnika. Ravnotako za setev v mokro žagovino namočena semena. V loncih vzgojene posadimo tako globoko, kot so bili v posodah in sicer 100—125 cm narazen. Namočeno seme pa polagoma v 10 cm globoke brazdice in z enako razdaljenostjo kot gori imenovane sadike. Zsute brazdice se potolčejo z lopato ali motiko. Kumare potrebujejo dosti vlage. Treba jih je torej prav pridno namakati z prestano vodo in po dežju z gnojnico.

Dinje ali melone. Ker so prišle k nam iz toplih južnih krajev, so zelo občutljive proti mrazu. Zahtevajo solčno lego in dobro pripravljeno in pognojeno zemljo. Nasajajo se na isti način kakor kumare. Da bogato obrode, jih je vzgajati na tale način: Ko se razvije tretji listič, se dinji odšcepne vršiček. Zdad dobi tri stranske mladike. Tem se pa za tretjim lističem poščipljejo vršički. Iz stranskih stebelc poženo mladike in te nastavijo cvetje in obrode. Ko so dinje nastavile večje število plodov, jim poročemo vse vrhe, da se vsa moč porabi za razvoj mladih plodov. Dinje zamakamo s prestano ne mrzlo vodo in z gnojnico. Dinje so prijetnega okusa.

Tretja vrsta bučnic so buče ali tikve. V naš opis spadajo le vrtno buče, ki so za kuho. Buče se sade po grednih robovih, da plazijo po gredi ali izven nje. Zemlja mora biti dobro pregnojena in mora imeti solčno lego. Konec aprila položiš zrna v brazdice. K bujni rasti in razvoju plodov pomore vedno zalivanje z prestano vodo in vsak teden z gnojnico. Buč je več vrst.

Za vrtove pridejo v poštev tele: velika dinska, velikanska zelena vrtna, neapolska muškata in francoska potiron.

Praktični migljaji.

Polže, ki po deževnem vremenu napravijo na vrtu veliko škode, v par dneh popolnoma uniči raca, ki jo zapremo v vrt. Morebiti se loti tudi sočvja, a to šele potem, ko ji žive hrane zmanjka. — Tudi apneni prah, natrošen okoli gredic, uniči precej polžev, ker sili polže, da izlčujejo mnogo sluzi, pri tem oslabe in poginejo.

Madeže od trave odpravimo iz bele obleke, ako jih takoj suhe dobro namažemo z milom in jih potem polijemo z vrelo vodo. Če še ni vse odstranjeno, jih lahko še okadimo z žveplom (zažgati košček žvepla, ali prižgati žveplenke) in potem dobro izperemo.

Zdravje.

Večkratni ameriški milijarder Rockefeller se je izjavil v svojem 85 letu: »Petrolej me je obogatil, zmetka ozdravila.« Bil je velik revež ta milijonar, prebavila so mu bila tako opešala, da je hrepenel in sanjal o kosu pečenega mesa kakor kak revež, ki si ga ne more privoščiti. Več let je stradal bogataš, smel je vživati samo mleko in piškote. Dr. Riger mu je nasvetoval pred desetimi leti, da bi poizkusil s kislim mlekom, toda Rockefeller ni prenašal kislega mleka. Zdravnik je poizkusil s zmetko. In cela leta je vžival bogataš samo zmetko, trikrat na dan po litru. Zmetko je dobival od masla, ki se je delalo na njegovem posestvu in pošiljali so jo za njim, kamorkoli je šel bogataš.

Zmetka mu je pozdravila prebavila tako, da je vžival v par letih lahko jajca in meso. Vendar je pil še vsak dan zmetko in poleg tega še žlico laškega olja.

Zmetka je tudi zdravilo za grižne in opešane dojenčke, za slabokrvna dekleta in starčke. — Kdor ne more prenašati kislega mleka, naj sledi Rockefellerjevemu zgledu in pije zmetko. (To je mleko, ki ostane po znetenju putra.)

Vnetje slepiča. Med vojno je pripovedoval francoski general uredniku nekega lista: Znameniti zdravnik, ki je zdravil papeža Pija in predsednika mehikanske republike, mi je izjavil, da ozdravlja vsako vnetje slepiča samo s čajem od robidničnega listja. Recept se je glasil:

Vzemi poldrugo pest robidničnega listja, zalij s poldrugim litrom vode, kuhaj poldrugo uro in odlij. Pij v majhnih porcijah, tako da izpiješ v osmih urah ves čaj.

Vročina odneha, tako tudi bolečine in otok.

(Dalje glej na naslednji strani spodaj.)

Ramgarn

in modni ševijot za moške obleke.
Velika izbira. Nizke cene

R. Miklauc, Ljubljana

IZOBRAZBI

Fantovski večeri v pismih.

XI.

Dragi slovenski fantje!

Ravno velika noč je. Mislim, da se marsikateremu slovenskemu fantu godi danes tako kot meni; nekoliko dolgočasno nam hoče biti pri srcu. Velika noč — pa nikjer solnca, nikjer njegovih žarkov. Sicer še upam, da bo popoldne lepše, vendar se nič ne ve. Včeraj smo tudi ves dan upali, da bo popoldne lepo, toda motili smo se. Zvečer smo prav komaj ujeli toliko vedrega vremena, da smo se upali z Vstajanjem pod milo nebo, ki je bilo precej nemilo in nas je pognalo prehitro nazaj v cerkev. Res, takale velika noč ne prinese s seboj vsega tistega, kar en pošten kranjski kristjan od nje pričakuje, vendar je zopet res, da velika noč nikoli popolnoma ne zgreši svojega cilja. Saj mora praznično veselje prihajati iz srca na obraz in življenje in v svet — kam bi prišli, če bi hoteli narobe ravnati? Srce, ki pričakuje veselja od zunaj in ga ne more najti samo v sebi, je zapisano žalostni usodi, da bo redko uživalo zares čisto, plemenito, neskaljeno nedolžno veselje.

Dragi fantje, pero se mi kar samo od

General se je nasmehnil temu zdravilu, ki se mu je zdelo že kar preprosto. Toda zgodilo se je, da se mu je vsled vojne kuhinje in naporov vnelo slepo črevo. Tudi general se boji operacije, naročil si je robidji čaj. Pravi, da je začel piti o pol dveh in da je zdravnik ob šestih zvečer veselo konstatiral, da ne bo treba operacije.

Tudi švicarski župnik Günele pripo-roča robidnični čaj za pijačo in obkladke, kadar se vname slepo črevo. To je čaj od listja črne robide ali kupine, ki raste ob gozdnih potih, pa tudi po skalnatem svetu.

Pa sam kopinini čaj in obkladki ne bodo nikogar ozdravile, če se ne ravna po potrebi boleznih, ki zahteva da leži oboleli več dni mirno in ne vživa nič gostega in trdega. Zato pokličite v slučaju hudih bolečin na desni strani trebuha takoj zdravni-ka in ravnaj se po njegovih navodilih. Dokler ne pride zdravnik, devaž lahko obkladke iz kopininega čaja in piješ tudi čaj, sicer pa samo malo mleka, ruskega čaja ali kako žlico črne kave. Za pozneje pove zdravnik; varovati se pa mora tak bolnik še dolgo, da ne poje preveč kake težke jedi. Dobro je, če si maže dotični kraj veasih z žganjem. Trda jajca, orehi, kostanji, vse kar zapira in napenja, ni nikdar za človeka, ki je podvržen temu vnetju.

Ia. Amerika

se imenuje fina rujava kotenina, izdelana iz najboljšega ameriškega bombaža. — Po trikratnem pranju postane snežno bela. V zalogi pri

A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

sebe hoče sukati tako, da bi mi roka pisala o veselju, veste o tistem lepem veselju, ki dviga človeka nad nečedno zemeljsko nizkotnost in ga približuje Neskončnosti, ne o lahkomišelnem fantovskem veseljačenju. Toda preveč bi se oddaljil od vsebine zadnjih pisem, zato moram danes nadaljevati tam, kjer sem v desetem pismu nehal, na veselje in veseljačenje se bomo, če Bog da, pozneje kdaj zopet spomnili in se v pričujočih pismih o obojem razgovorili. Danes Vam imam pa nekaj drugega povedati.

Ravno ko sem odposlal svoje deseto pismo v uredništvo, tisto, v katerem sem pisal o Solčavi in Solčavanih, se je oglasil pri meni pismoša in mi je med drugo papirnato prinesel tudi novo knjigo z naslovom Narodni prerod, ki jo je spisal mariborski mladino ljub dr. Jože Jeraj. Hitro sem pregledal »kazalo« in že po naslovih posameznih sestavkov v knjigi sem spoznal, da se pisatelj v tej knjigi bavi približno z enakimi vprašanji kot jaz v svojih dosedanjih pismih na moje slovenske fante. Z veliko radovednostjo sem se spravil brez odlašanja na branje Jerajeve knjige. Bral sem prvo poglavje: Propadanje novodobne družine in bolj ko sem bral, bolj mi je postajalo toplo pri srcu — obenem pa tegobno in žalostno. Toplo zato, ker pisatelj s tako globoko ljubeznijo piše o naših narodnih potrebah, žalostno zato, ker sem na novo spoznal, kako velike so te potrebe, kako daleč je že prišlo propadanje našega družinskega čuta. Gruda umira, kliče pisatelj in žaluje za bravcem vred ob umirajoči grudi, kot bi ležalo na mrtvaški postelji kos materinega srca. O brezdomovski delavski družini piše in kaže bravcu — ne krivdo modernega delavstva — temveč njegovo nesrečo, njegovo nezavestno hrepenenje po izgubljenem raju. O pomanjkanju družinskega duha v javnosti piše in kaže z roko, ki si je svojega pravega stališča popolnoma svesta, na eno največjih ran v javnem življenju slovenskega narodnega življenja.

»Družinskega zmisla, ljubezni, in med starši in rodnimi otroci, ni ga pa tudi v širšem, gospodarskem in javnem življenju. Kako bi moglo biti tudi drugače! Kako naj bi moderni človek, ki ni nikdar živel pravega družinskega življenja, in čutil v svoji mladosti prave družinske ljubezni, imel v javnem življenju mahoma za njo zmisel. Celotno današnje življenje je postavljeno na enostransko razmerje posameznika, namesto na družinsko razmerje. To posebno čutimo v gospodarskem življenju. V nekdanji dobri kmečki družini je družinski oče in gospodar sprejel tudi delavca in služničad v družinsko občestvo. Hlapci, dekletke in drugi, ki so delali v njegovem gospodarstvu, niso bili samo najeti plačani delavci, temveč tudi člani družine.

Imeli so iste pravice, pa tudi iste dolžnosti kot lastni otroci gospodarja. Jedli so z njimi pri isti mizi, molili, spoštovali iste hišne šege in običaje, se morali udeleževati službe božje. Hišni gospodar se ni čutil samo vezanega, da jim da plačo, temveč da skrbi tudi za njihovo osebnost, za dušo. Bil jim je oče kakor svojim otrokom.

Tako piše dr. Jeraj na str. 9. In potem kaže, kako se je današnje naše življenje oddaljilo od te tako lepe, zares idealno zasnovane preteklosti.

Pisatelj seveda ravna tako kot dober zdravnik, da namreč ne pokaže samo bolezni in ran, temveč skuša dati tudi primerno zdravilo za ozdravljenje. Zato dr. Jeraj v sledečih poglavjih podaja celo vrsto krasno zamišljenih predlogov, kako bi z lahko dosegljivimi sredstvi, predvsem z dobro voljo in z veliko ljubeznijo do stvari, obnovili v slovenskem ljudstvu tisto, za čemer mora vsako res slovensko srce tako žalovati, ko vidi, da je vzel »duh časa« in odnesel Bog ve kam.

V enajsterih poglavjih, ki slede in ki jih ne bom posamič tu navajal, hoče pisatelj izvršiti svojo pisateljsko-zdravniško nalogo. Reči moram, da jo je izvršeno rešil. Naj omenim le poglavje: Družveno življenje in družina, z oddelki: Računarski duh v društvu, Društvo — podoba družine, Družinski duh in prireditve. Koliko neprecenljivih migljajev je podal pisatelj na teh straneh vsem voditeljem naših društev, pa sploh vsem, ki se hočejo z resnobo posvečati delu in življenju v društvih.

Seveda ne moremo tu ponavljati vseh bogatih misli te knjige, samo opozoriti sem hotel nanje vse slovenske fante in jim toplo priporočiti, naj jo čimprej kje dobe in jo z resnim preudarkom preberejo. Čudovito korist bodo imeli od nje. (Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru in stane s poštnino vred 13 Din.)

Škoda, da nisem že prej vedel za to knjigo, prav gotovo bi Vam jo bil že prej priporočil, ker bi res ne vedel dati lepšega pirha svojim prijateljem, slovenskih fantov za to lepo (sedaj ob koncu pisma že solnce sijelj!) Veliko noč njihov iskreni prijatelj
star fant.

OBČNI ZBOR

»Kmetij. društva v Sodražici«, r. z. z. o. z., se vrši dne 3. maja 1925 ob 3 popoldne v društveni dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora; 2. poročilo načelstva in nadzorstva; 3. odobritev rač. zaključka za l. 1924; 4. dopolnilna volitev načelstva; 5. volitev nadzorstva; 6. slučajnosti. — V slučaju, da ob napovedanem času ne bo navzočih zadostno število članov, se vrši pol ure pozneje na istem prostoru drug občni zbor, ki bo sklepal veljavno brez ozira na število navzočih članov. 2461

BOLNI PRAŠIČI in JALOVE KRAVE

so največja skrb živinorejca. Od bolnih živali ni dohodka in škoda je neizogibna! Zato imejte vedno doma Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev in Bosuljev svečice zoper kužno jalovost krav in telic z živinozdravniškimi navodili! Zdravilni prašek zoper obolenje prašičev 12 Din. Bosuljev 30 Din. Če pošljete denar naprej v pismu, poštnine prosto — samo od izdelovalca lekarnarje HOČEVAR, Vrhnika. 2328

Dr. Ivan Pregelj:

Deva zmagovita.

Povest iz naših dni.

GESLO: Prosila je pobožna Judita svojega Boga in je pred njim na obližju ležala, da bi ji dal dopolniti in dokončati, kar je bila sklenila. In ko je z božjo pomočjo premagala vojvodo Asirjanov, so je v mesto vrnila in jo je Ozija slavil, rekoč: »Oblagodariš te je, o hči, Gospod, naš Bog, pred vsemi ženami na zemlji. Slava mu na veke! In vse ljudstvo je reklo: »Zgodil se, zgodi se!« (Po sv. pismu.)

I. Kdo bo nosil prapor?

Bilo je pri svetem Petru v Podgorju na večer pred praznikom sv. Petra in Pavla. Lepa pomladna noč, vsa polna sladkih vonjev in mehkih vetričev, je bila pokrila polje, log, travnike in sadnjake, farno vas in sestre, sela ob vznožju planin in robovih borovih lesov, farno cerkev in cerkvice pridružnice, domovanja živih in tihe grobove umrlih. Noč je bila temna. Prvi mesečev krajec je bil že zdrknil za steno zapadnih gora, da je še svetilo za njimi. Svetle, velike so vstajale zvezde na nebo, veliki koroški voz z ojesom na Celovec in Beljak, gostosevci, meglica pegica ob mlečni rimski cesti, rimska palica svetega Jakoba, dvozvezdje »dvojkovc«, Marije matere nebeske oči, ki pazijo veselje otrok v spanju in nedolžnost mladih ljudi, ko vstane z nočjo hudič zapeljivosti iz krčme in vina in norčavega fantovanja... V mehkem ozračju je deževalo svetlih kresničic, polje in log. S polj in travnatih pašnikov je utripalo nemirno petje neštetih murenčkov. Vonj mlade, cvečote trave je zalijal vas. Zdajpazdaj je zabrenčal skozi mehki vzduh težek hrošč rogač, izpod napuščev pri hišah in iz oken v kozolcih in pristavah se je opotekel netopir »hudiča nedolžni brate« na lov za nočnim mrčesom, ki je vstajal iz živinskih staj in hlevov.

Bilo je še okoli enajste zvečer; življenje na lari še ni utihnilo. Farni praznik je bil že na večer razgibal duše faranov. V vseh hišah se je likalo perilo in obleka, čistilo za čevlje, šivalo in čedilo. Bilo je še posebno pričakovanje v ljudeh. Na farni praznik so imeli domači Orli in Orlice svoj dan. Dve leti so zbirali, preden so mogli kupiti svoj lastni društveni prapor, krasen prapor v slovenskih barvah z znakom orlovske družine: s križem in orlom, vezene v zlatu. Visoko nad mrak in greh žalostne zemlje je bil vzplaval svetli veleptič in je krila razvijal v višine k solncu, ki ga je zlato križal srebrni križ, vsepot, vespas, vsmoč, kraljevo znamenje vseh dobrih, ki jih Boga ljubiti na cesti in solncu in še pred ljudmi — ni sram. Orlovski prapor je bil postal vse dni zadnjih dveh let hrepenenje male a verne in zveste orlovske družine na Podgorju. Orli in Orlice, Marijine hčere in njeni sinovi, naraščaj in četa v kroju in brez kroja so tedensko prinašali svoje trpke prihranke na prapor. Potem je bilo še premalo in je Orlica Ana Jeranova sama šla in nabirala in Pavle Zalaznikov vrget tri močne papirje in imeli so svoj prapor.

Ko so zbirali se niso menili za posmeh neprijaznih jim sovaščanov in ožjih rojakov, ki so se rogali in norčevali in jih zmerjali, da so »farški podrepniki« in »tercijalske dečve« in so govorili, naj na fižolovo preklo obesijo rdeč, smrkav robec ali pa umazano srajco, češ, da bo za tako četo in parado še vedno dovolj lepo. »Vrabec«, so se posmehovali, »vrabce boste že splašili, novih članov in članic pa ne boste privabili.« Bil je zlasti sin vaškega krčmarja Travnca, Ciril, ki je s petimi svojimi prijatelji, katere je pridno napajal iz svojega in očetaovega vsako nedeljo, da je najbolj krvavo zabavljaval brez trezne fante in poštena dekleta. Imel je zaveznico

v hčerki krčmarja Jeraja, »gospodični« Ani, kakor so jo zvali mestni ljudje, ki so hodili k Jeraju iz mesta na izlete, tu plili in plesali in govorili oblastno o »farjih«, »mračnem srednjem vekcu«, »hudičevih jezuitih« in »hinavcih, ki cerkvenim sleparjem pete lžjejo«, »brezdomovincih« in »rimskih sužnjih«, ki ne zaslužijo, da bi jih pes oblajal in je gosposka zares popustljiva in predobra, da jih ne razžene in zapre.

Pri Travnu, kjer je gospodaril še postarni gospodar Jernej so gledali orlovske organizacije le bolj zato postrani, ker je fante odtegovala popivanju in zapravljanju. Bridko je zato Traven govoril svojim gostom: »Taki tiči, ki ne pijejo! Vrag jih vzemi. Ali je tega treba? Mlad človek naj bo vesel. Naj se poveseli, zato je mlad. V nedeljo in praznik; saj gre v cerkev. Zakaj bi si ne privoščil merice vina po tednu dela in truda? Orli, Orli, neumnosti, pravim; ali smo bili mi kdaj v naših letih norčavi? Figo smo bili. Pa smo vendar nekaj veljali in tudi še zdaj nekaj premoremo. Orli! Glej jih. Tako pravim in je res. Ali je ali ni?« Seveda, če je Traven pomislil na svojega sina, je skorajda v svojem srcu sam svoje besede obžaloval. Njegov fant ni hotel biti Orel in — oče je čutil predobro, kaj se to pravi. Pri Jeraju pa je bilo mesto zaobrnilo mišljenje domačih. Stara mati Jerajeva je sicer s solzami in jezo karala mlada gospodarja in hčerko njiju Ano. Njen glas pa je ugasnil spričo prijaznih besed, s katerimi so znali mestni pridobiti si očeta in mater in še »gospodično« Anico, ki je bila prekrasno dekle, edinica, nekaj šolana in zelo razvajena. Ljubila je poklone, veselo družbo in ples. Znale je zanke nastavljeni fantom kakor Prešernova ljubljanska Urška. Mladi možki rod v Podgorju je verjel, da ga ni lepšega dekleta kakor je Anica Jerajeva. Anica je bila kraljica in očetu vabila s svojo lepoto in ljubko hlinjeno prijaznostjo dvakrat toliko pivcev, kakor pa jih je imel Traven. Travnov Ciril sam je bil Jerajevih najzvestejši gost... Orle in Orlice je Anica sovražila zato, ker se je čutila užaljeno. Pred par leti jo je bil domači župnik na štiri oči pokaral zaradi večernega plesa v postnem času. Razvajeno dekle ukora ni preneslo. V njenem srcu je vzrastla temna mržnja proti duhovnikom in vsemu, kar so duhovniki delali in še onim, ki so šli za besedo in naukom verskih svojih predstojnikov... Kljub Jerajevim in Travnu so Orli rastle in se množili in se zbirali v telovadnici, katero so si bili uredili v stanovanju cerkvenikovem...

Iz te telovadnice so jeknili tisti večer pred svetim Petrom in Pavlom zadnji klici vadbenih povelj. Nato je zažuborelo v veselem pogovoru. Fantje Orli so se odpravljali domov. Ko so izstopali iz telovadnice, je vzrastla vanje pesem in se prelila v ljubki in sladki melodiji v tiho noč:

»Dvignite Orli v jasne višave
silne peruti, mlade moči...«

Šli so v koraku čez mali trg. Ko je pesem ugasnila, so si verno segali v roke in je bilo čuti vesele poslovilne pozdrave:

»Jutri se vidimo! Bog živik!

»Bog živik!

Zopet je vstala pesem:

»Dvignite, Orli, dvignite!«

Tedaj je zaklicalo od Travove krčme:

»Prekleti čuki! Ali bo že mir?«

Bil je mladi Travnov sin, ki je psoval.

»Kdo je čuk?« je jeknilo iz Orlov. Podjamski Janez je bil, ki je vprašal, najboljša duša na svetu, če ga ni človek dražil, v jezi in žaljen pa odločen in bojevit, da bi šel sam nad deset drugih.

»Kdo je čuk?« je ponovil in stopil proti krčmi. Nekaj fantov je vzrastlo ob Travnovega. Prišlo bi bilo morda do bridkega pretepa, da nista tisti hip stopila iz društvenih prostorov predsednik Štefan Lo.

SEDLARSTVA bi se rad izučil. — Cenj. po-
mudbe se prosil na upravo lista pod »Sedlar« 224.

Peris »Samobelin« automatom!

»Samobelinov« v rabi in na stotine za-
hvalnih pisem jamči, da je »Samobelin« najboljši
pralni aparat. Gospodinj, ne trudite se z ročnim
pranjem in štedite z dragim perilom! Proti do-
bremu jamstvu tudi na obroč. — Naročila na:
»VAK«, d. s. o. z. v Ljubljani, Selenburgova ul. 7.

Zene, dekleta, pozor!

»KVALNI STROJI, akorsaj popolnoma novi, se prav
poceni prodajo. — Ne zamudite ugodne prilike.
ODELO, dr. s. o. z., Miklošičeva c. 36, Ljubljana.

Iščemo OVČARJA - PASTIRJA
kateri se razume s pridobivanjem volne, mleka in
sira. Mesto je stalno. Stanovanje s 3 orali zemlje
se daje za lastno uporabo. — Pisarne ponudbe s
prejeli spričeval je poslati na grafičsko obrtbo
»FIVE JURKLOVTER pri Ljubljani.« 2351

Najboljši
štvalni stroj je edine le
Josip Petelinov-a

»Gritaner in Adler
za redno, obli in izdelavo
Ljubljana bliz Prešernovega
psev v vsaki krasnici. Tržišča priskubi,
Delaavnica na popravila
in slika. Ljubljana 18. 11. 1925

»Inserti
v našem listu
imajo vselej
uspeh. Vse, kar
nameravate
prodati ali kupiti,
oglasite samo v našem časopisu.
»Cenik« vam pošljemo
prostovoljno!

Pridobivajte
za naš list novih
naročnikov. Čim
večje bo število
naročnikov tem
večji in lepši bo
naš list. Zatorej,
»gfitirajte zanj!

**Pfaff-šivalne stroje in
Puch vozna kolesa**
dobite samo pri
Ign. Vok, Ljubljana-Novomesto
Zahtev zahtevane cenel

**KAMNOSEŠKA INDUSTRIJA
ALOŽIJSKI VODNIK**
Ljubljana, Kolodvorska ulica 29-34

Bliži: zaloga 800 modernih sponovkov, izdelava
robnatih grobnic, mavolajev, alajev in vseh or-
kvan h ter eta vseh del. Makromorne obloge v vseh bar-
va. Za p. bistvo, trgovine, maslin, silovaln. ploče
za obratko, obloga sten itd. po kmerah oesah.

Največja izbira
vrkovanega suhna in hladne za moke obleke.
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

karjev in Jeranov Peter, ki je bil orlovski
načelnik. Predsednik je zaklical:

»Janez, mir!»

»Bog živil«, je odvrnil Janez a pristavil: »Zmer-
jati se ne dam.«

Predsednik je stopil k njemu in mu potrepal
rame in dejal:

Pusti jih. Naj zmerjajo. Jutri bomo pokazali, kaj
smo. Naj čakajo. Zato so čuki, da ponoči čakajo. Mi
smo ptiči solca.«

Janez se je upokojil. Oni drugi pred krčmo so
se vrnili v hišo. Predsednik je ogovoril svoje:

Bratje lepo domov pojdite! Pozno je. Jutri bo
treba biti na mestu. Bog živil!

Predsednik Štefan in načelnik Peter sta ostala sama.

»Bog živil« so odzdravili fantje in se razšli.
Stanovala sta koncem vasi. Bila sta si soseda. Krenila
sta po cesti proti domu. Nekaj trenutkov sta šla
molče. Potem je dejal načelnik:

»Lepo vreme bomo imeli jutri, če Bog da.«

»Bo«, je pritrdil predsednik. »Tudi prireditev bo
uspela. Boš le videl.«

»Da«, je rekel Peter. »Pa to je največ, da imamo
prapor. Kaj so neki pravili? Kdo ga bo blagoslovil?«

»Gospod prelate«, je odvrnil Štefan, prej po-
poldne se je pripeljal.«

»Lepo bo«, je dejal Peter. Nato sta mladeniča
utihnila. Obema je bilo veselo pri srcu. Sladka ne-
strpnost, da bi že bilo jutro, ju je mučila. Veselo je
začel predsednik:

»Boš videl, koliko se bo ljudi nateplo. To bodo
gledali. Tristo Orlov in sto Orlic v kroju. To bo spet
žetev za nas.« Nato pa je vprašal:

»Koliko naraščaja pa imamo sploh?«

»Dvakrat toliko, kolikor je nas«, je odvrnil na-
čelnik.

»Da, da«, je menil predsednik. »Ti naši mladi so
srečnejši kot smo bili mi. Kajne, Peter! Kaj smo mi
vedeli za srečo organizacije. Kar smo znali, je bila
norčava igra rokovnjačev in palica čez pleča, drugega
pa nič.«

»Res je«, je menil Peter. Predsednik pa se je
še bolj razvnel v radost in zanos:

Veruj, Peter; lepó, vedno lepše bo na svetu zdaj.«

»Če bi nasprotstev ne bilo«, je pripomnil Peter.
A predsednik je rekel:

»Naj bodo. Šele v boju se razvijejo moči. Ne
boj se nasprotnikov.«

»Saj se jih ne«, je odvrnil Peter. Samo težko mi
je, da nismo vsi, pa prav vsi v eni sami četi.«

Predsednik se je nasmehnil in rekel: »Da, če
bi to mogoče bilo. Ena čreda, en pastir, ena misel.
Pa saj vidiš, da to biti ne more. Če bi to bilo, ali
bi sploh bilo treba naših organizacij? Ne bi jih bilo
treba. Pa je že tako, da sta na svetu dva gospoda.
Bog in hudič, duša in meso, resnica in laž in se nikoli
ne bosta pobotala in je treba boja, da se otmeš
skušnjavi in nasilju črnega, ki mu služi vse, kar veže
in mika oči in srce. Bog že ve, čemu mora biti tako.«

Umolknil je. Tovariš je rekel odkrito: »Kje si se
ti Štefan tako lepo govoriti navadil. Saj te človek
rajši sliši, kot pridigo v cerkvi.«

»Ljubi, pa boš govoril takisto«, je menil sra-
mežljivo zavestno Štefan. Nato pa je dejal:

»Pa nikar me preveč ne hvali, Tvoji sestri Ani,
Bog jo živi, še daleč nisem kos.«

»Da«, je odvrnil veselo Peter, »naša Ana. Koliko
pa ta hudik prebere. Se pesmi, lej, pesmi je začela
skladati. Ali veruješ, da so jih tiskali v »Bogoljubu«?«

»Vem«, je odvrnil kratko Štefan. »Tudi to, da
imamo že prapor, saj je njena zasluga.«

»Tisto je«, je menil Peter, »odločna pa je naša
Ana. Veruj mi, da nas vse gospodari domá, dasi je
najmlajša.« Nasmehnil se je in pristavil:

»To bo gospodinja. Lepo poslušen možiček bo,
tisti, ki jo bo vzel.«

Štefan ni odgovoril. Šum murenčkov je lil s polja
in trat ob cesti. Štefanu je bilo nekam bridko pri srcu.
Silno je cenil Ano, a vedel je, da je deklica mnogo
bolj naklonjena Zalaznikovemu Pavlu. Ni občutil zato
nobene nevolje ali zavisti, a bolelo je vendarle,
vendarle... O, Ana!

Tiho je rekel in vpraša njenega brata: »Ali je
res, da se zajema za Pavla? Če hud ne boš, Peter,
da sem tako radoveden.«

Peter je odvrnil:

»Saj ni nobena skrivnost, kaj bi ti ne povedal.
Nekaj sta se res menila. Kako pa je med njima, veruj
mi, me malo briga. To pa je, da naša Ana nič ne
ne skriva. Tako govori o tem kakor o vsem drugem.
»Zakaj pa ne«, meni »če bo fant pameten in če misli
zares.« Vidiš, tako je to.«

Zopet sta fanta utihnili. Od daleč, od Jerajeve
gostilne jima je udaril nasproti glas razposajene
fantovske pesmi. Njiju doma sta bila soseda Jeraj-
jevim. Ni jima bila tuja razposajena pesem iz Jeraj-
vevega vina.

Nenadno je vzkliknil Štefan:

»Kajne, danes ga spet ni bilo pri vajah?«

»Kogá misliš«, je vprašal Peter.

»I Pavleta«, je odvrnil Štefan.

»Ni ga bilo, ne«, je odgovoril Peter in glas mu
je postal nevoljen in je rekel:

»Tako ti moram povedati, Štefan, nič kaj ve-
selja nimam z njim. Zenin Anin gori, zenin Anin
doli, pa še najboljši telovadec, ampak reden pa ni.
Samo opraviči se vedno. Hudnik ga potipaj, saj bi ga
bil že parkrat ukoril. Pa je, da mu ne moreš reči trje
besede v obraz.«

»Verujem«, je odvrnil Štefan. Takisto se meni
godi. Preveč lehak se mi zdi, pa preveč veseljaški.
Če pa mu pogledam v tiste lepe, vesele oči, pa spet
ne morem, da bi bil hud nanj. In vendar je Pavle
potreben svarila in ga je.«

Prestal je in dejal nato še pristrčnejše:

»Glej, to bi bila zanj res prava sreča, če bi tvoje
sestro dobil. Ta bi ga znala obračati k dobremu. Zato
mi je pa ta reč pri srcu. Pavla imam rad, a bojim
se zanj, zelo se bojim.«

»Saj takisto sodiš kakor Ana«, je menil Peter.
»Glej, pa kaj mi je svetovala. Si li kaj misliš? Viš,
je rekla, privežite ga, da bo trden, privežite. Z dobro
besedo in z odliko, ki bo čutil o njej, da je ni zaslužil,
ga boste imeli. In hvaležen je, držal bo kot železen
sklep.«

»Dobro, je rekel predsednik. »Privežimo! Pa
kako? Ali naj mu jaz predsedstvo prepustim? Ali
mu boš ti načelstvo dal? Saj to je že, da ga častimo
kot najboljšega telovadca na orodju. Smo mu torej
pravični dovolj.«

»Štefan«, je vzkliknil tedaj načelnik. »Veš, kaj
je rekla naša Ana. Prapor mu dajte, je rekla, prapor.
Boste videli, kako ga bo otroško vesel in kako bo
hvaležen.«

»Sam sem hotel že nocoj to sprožiti«, je dejal
predsednik. »In dobil bi ga bil, če bi bil navzoč. Pa
ga ni bilo.«

Koj nato pa je dodal:

»Anina misel pa ni neumna. Peter, povej ji,
zaradi nje, ne zaradi njega, dali mu ga bomo, če bodo
drugi bratje zadovoljni. To je namreč, da je najlepši
in najpripravnejši za ta častni posel.«

Pristavil je tiho:

»Seveda, če bo le zvest in vreden časti.«

»Ne obsojajva pred časom, Štefan«, je rekel na-
čelnik. »Tebi pa se lepo zahvalim. Veruj, zelo bo
vesela Ana. Koj, pa koj ji povem. Glej, sem že doma.«

»Ali stopiš za trenutek k nam?« je vprašal nato.
Predsednik mu je odvrnil:

»Ne, nocoj ne utegnem več. Pozdravi Ano, Peter,
in na svidenje jutri. Bog živil«

(Dalje.)

NOVE IZKOPANINE.

Na ameriškem polotoku Jukatan so izkopali 10.000 let staro mesto, ki je imelo visoko kulturo. Zanimivo je, da so v mestu vladale ženske, moški so pa opravljali domača gospodinska dela. — Blizu piramid v Egiptu so našli grobove, kojih starost cenijo na 8000 let. Takih starih izkopenin doslej v Egiptu še niso dobili.

AEROPLAN—VELIKAN.

Angleži bodo napravili aeroplan, ki bo lahko letel iz Evrope v Ameriko brez prestopka; na uro bo napravil 280 kilometrov. Vzel bo s seboj lahko 30 potnikov, bencina bo imel pa 5000 kilogramov.

ČE PRODAJATE ALI KUPUJETE

posestvo, oddajte trgovino, gostilno ali obrt, javite naslov »Posredovalcu«, Sv. Petra cesta št. 23.

IZJAVA. Podpisani obžalujem, da sem obdolžil našega župnika g. JANEZA BORSTNAR, češ da je on dal ob priliki porotne obravnave proti mojemu sinu Antonu sodišču slabo spričevalo in s tem vzel dobro ime moji hiši in vplival na višjo obsodbo mojega sina. Izjavljam, da on tega ni storil in sem jaz to govoril le nahujskan in se zahvaljujem g. župniku, da mi je odpuštil in odstopil od sodnega postopanja proti meni. — Ker sem mu pa ravno ob priliki, ko je prosil po župniji za prispevke za popravo cerkvenih orgelj, vrget ta očitak v obraz in nisem hotel zato nič dati, obljubim, dati sedaj 300 Din za popravo orgelj.

Peče-Podgorica št. 12.

JOZEF BEDENK, p. d. Boštjan.

FABIANI & JURJEVEC

LJUBLJANA „ Stritarjeva ulica št. 5.

Priporočava se slavnemu občinstvu pri nakupu **BLAGA za OBLEKE.** Največja izbira svilenih RUT in ŠERP. — Postrežba solidna ter nizke cene.

Krepkega mladeniča

v starosti nad 15 let, s primerno šolsko naobrazbo, lepega vedenja, poštenih staršev, ki ima veselje do trgovine, sprejme takoj **LEVSTEK & OBLAK**, veletrgovina z meš. blagom na Rakeku.

Zoper slabo prebavo,

bledico in osiabelost naročajte **HOČEVARJEVO »AROMATICNO ZELEZNATO TINKTURO»** po 20 Din steklenica! — Številne zahvale na razpolagal Po pošti od 3 steklenic dalje samo od izdelovalca lekarnarja **HOČEVARJA, VRHNIKA.**

Belo platno

trpešno „Trst“ m 12 Din, močno „Sava“ 18 Din, Slovensko platno zelo močno 16 Din, tina „Beograd“ tkanine 17 Din, zelo tina tkanina „Gorica“ za srajce 19 Din, posebno fini natural sifon 22 cm 22 Din, razpošila veletrgovina R. Stermecki, Celje št. 19. Ilustrirani cenik s čez 1000 slikami se pošlje vsakemu naročniku, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno popustev vožnje. Naročila čez 500 Din pošlino prosto. — Trgovci engross cene.

Vedno najnovejše

volneno blago za ženske obleke in bluze
A. & E. SKABERNE — Ljubljana, Mestni trg 10.

Najcenejši nakup

modrocev, žičnih vložkov, divanov, otoman ter vseh tapetniških izdelkov. Prodaja tudi žimo, afrik in blago za žimnice po najnižjih cenah. — Se priporoča

Rudolf Sever,
specijalna založba tapetniških izdelkov,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 6.

Pozor ženini in nezvesti!

Vahimo na ogled!

Pozor! Ali že veste, Pozor!

da se

trgovina Marija Rogelj

sedaj nahaja na

Sv. Petra cesti št. 26

Poleč Kolodvorske ulice?

Priporoča svojo krasno spom. sodansko zalogo štofov, cajgov, klota, c. irja, oksfor, delena, kambrika, šifona, bele in ujave kotenih, platna za rjuhe, dalje moško in žensko perilo svilene jumperje, krasne rute in šerpe, kravate, nogavice, pavolo in drobnarije. Povsod se javi govori, da se pri meni dobro in najceneje deli. **Marija Rogelj.**

USI KOVAČI

KI SO POSKUSILI ENKRAT,
KUPUJEJO ODSLEJ

ANGLESKI LIV. KOKS IN
ANGL. KOVAŠKI PREMOG

VEDNO IN SAMO
LEPRITVRDKI

D. ČEBIN
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 1

KER SO BILI PRI TEJ
TVRDKI POSTREŽENI

**NAJBOLE IN
NAJCENEJE!**

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 200 milijonov kron.

Najpopolnejši
STOEWER
Šivalni stroji
za blivje, krojače
in čevljarje ter za
vsak dom.
Preden si nabavite
strol, ogledite si to
izrednost pri trdnji
L. Baraga,
Ljubljana
Selenburg, ul. 6/L
Brezplačen pouk.
15 letno jamstvo.

Samo 250 Din

za zelo trpe-
žen gumijev **dežni plašč**

Isti boljše vrste 295 Din, najfi-
nejši 460 Din se dobivajo v Prvi
gorenjski razpošiljalni

Jvan Šavnik, Kranj 5001.

Zahtevajte vzorce blaga za obleke in novi cenik!

In Vi
milostljiva gospa?

Želite li, da se končno iznebite Vaših peg?
Veselite se čiste in bele kože? Poizkusite
torej **LEKARNARJA FELLERJA ELSA-**
POMADO ZA OBRAZ IN OBVAROVA-
NJE KOŽE, to odlično sredstvo za lepoto,
za vzdržanje mladeniške kože, katere za-
nesljivo odstrani vse nečistosti kože, prišče,
pege, lišaj, zajedavce, ogrce. Da celo na-
bori in gube se odstranijo z redovito masažo
s pomočjo Fellerjeve kavkaške Elsa-pomade
za obraz in obvarovanje kože.

ZA POIZKUŠENJO 2 lončka z zavojnico in poš-
tino za 36 Din., toda le tedaj, ako se denar pošlje
vnaprej, kajti po povzetju je poštnina za 10 Din
višja.

Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici: Donji Eisenrg 16 Hrvaška.

ELSA-TEKOCE LILIJNO MLEKO, ideal-
no negovalno sredstvo za polt. **ELSA-**
LILIJNO MLEČNO MILO, **ELSA-BO-**
RAKSOVO, **ELSA-GLICERINSKO MILO**,
so mila lepote vsake elegantne gospe.

Kdor hoče kupiti za spomlad
dobro in solidno, se naj obrne na
manufakturno in modno trgovino

„Podvelbom“

Češkuti & Zajc

Ljubljana, Stari trg štev. 3

Excella

ljubljati in vendar najcenejši stroj
za rodbino in obrt.

Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana,
Palača Ljubljanske kreditne banke

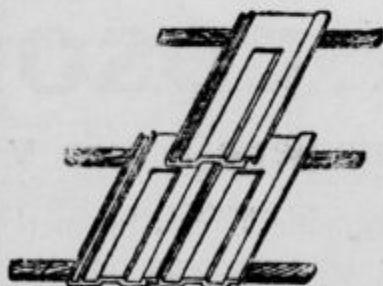
Najboljša kolesa najceneje.

Vsakovrstne dele in opremo.

Cene padle! Kje ???

V modni in manufakturni trgovini
F. in I. Goričar „Pri Ivanki“
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29

katere je dobila zelo veliko izbiro modnega
BLAGA za moške in ženske obleke, kotenine de-
lenov, celirjev, exfordov; svilenih, delenastih in
kambrikastih rut. Izgotovljene otroške obleke za
dečke in deklice, predpasnike, najmodernejše
moške srajce itd. po neverjetno nizkih cenah.
Pridite in prepričajte se!

Najcenejše strešno kritje!

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D. LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA CESTA 13

prejs **VIDIC-KNEZ** tovarne na Viču in Brdu
nudijs v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše
preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema za
rezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57 in 470.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Brzjav.: Gospobanka.

Račun poštnege čukovnega urada za Slovenijo
št. 11.945

v lastni palači (vis à vis hotela „Union“).

Račun poštnege čukovnega urada v Zagrebu
št. 39.090

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled.

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000.--, vloge nad K 600,000.000.--.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jednene šrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje
tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne transakcije pod najugodnejšimi pogoji

Amerikanski oddelek: Direktne zveze z ameriškimi bankami. — Urejevanje ameriških zapuščin.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.